

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 29.

V Ljubljani, 20. malega srpana 1906.

XLVI. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglasi in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{2}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 30 h petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Vsebina: Poziv. — Učitelj in politika. — Naš denarni zavod. — Čuvajmo svoje pravice. — Risanje v ljudski šoli po sedanjih zahtevah. — Vestnik. — Razgled po šolskem svetu. — Listnica uredništva. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

POZIV.

Izvršuje sklep glavne skupščine „Zaveze jugoslovanskih avstrijskih učiteljskih društev“ v Šostanju, sklicuje podpisani pripravljalni odbor za osnovanje jugoslovanske učiteljske zveze ustanovni shod te zveze v Belgrad povodom kongresa vsega srbskega učiteljstva meseca avgusta.

Podpisani odbor vabi vse zveze učiteljskih društev bratskih jugoslovanskih narodov — hrvaškega, srbskega in bolgarskega — da blagovolé izvoliti nekaj delegatov, ki se udeleže tega zborovanja, t. j. ustanovnega shoda. Imena dotičnih delegatov naj se javijo pripravljalnemu odboru jugoslovanske učiteljske zveze, v roke tov. L. Jelence v Ljubljani, Rimska cesta h. št. 7, vsaj do 31. julija 1906.

Kraj, dan kakor tudi dnevni red javimo pravočasno.

Pripravljalni odbor za snovanje „Jugoslovanske učiteljske zveze“

v Ljubljani, dne 15. julija 1906.

E. Gangl s. r.

L. Jelenc s. r.

Iv. Šega s. r.

Učitelj in politika.

Delo je vir in namen življenju. Ono je tudi razvedrilo, posebno če je menjajoče. To zlasti za učitelja, ki si ne more lahko privoščiti drugega razvedrila.

Delo v šoli ne zadostuje. Učitelj ne more ostati brezčuten in brezdelen, ko vidi zunaj toliko gorja, zatiranja, terorizma, telesnega in duševnega uboštva, ko vidi, kako živi ljudstvo človeku neprimerno in nedostojno, brez poezije, da ne zajema iz bogatega zaklada znanosti in umetnosti. Njegov idealizem ga sili, da poučuje, pomaga, tolaži, vodi. Mnogo stvari lahko napolnuje človeško dušo, mu olepša in olajša življenje. Predvsem: umetnost, narodno gospodarstvo, dobrotelost, politika.

Učitelj se lahko peča z vsako izmed teh reči, in sicer z ono, za katero ima več prilike, zmožnosti in veselja.

Kot umetnost si mislim predvsem njeno populariziranje, ne pa toliko stvarjenja, ker tega je malokdo zmožen v toliki meri, da bi mogel biti dobrotnik človeštva. Kdor pa uganja brez pravih zmožnosti diletantizem, le trati svoje moči, muči občinstvo in posebno svoje tovariše, ki so moralno prisiljeni, kupovati in priporočati njegove proizvode.

Narodnemu gospodarstvu posveča učiteljstvo vse premalo pozornosti. Koliko je dela pri kmetijskih društvih in zadrugah, pri posojilnicah in mlekarah! Posebno priporočamo tovarišem, naj sodelujejo pri mlekarah in posojilnicah in naj jih ustanavljajo, kjer so razmere za to. Tudi zadržno gibanje ima velik vzgojevalen pomen. Ne bodimo tesnosrčni in priznajmo to, pa tudi, da je učiteljstvo nekoliko zašlo, ko se je dalo nahujskati zoper zadržno organizacijo. Tudi to moramo priznati, da se je nekega našega tovariša brez potrebe pregnalo v nasprotni tabor, ker so ga napadali zaradi zadržnega delovanja. Seveda tudi on ni imel toliko treznosti, da bi bil ločil narodnogospodarsko delo od političnega in se je vrgel popolnoma v naročje klerikalcem, nam v škodo, sebi v sramoto.

Dobrotelost pač učitelj težko izkazuje, najbolje še pri tem je, da skrbi za sirote in sodeluje pri sirotinskih svetih, ki jih baje ustanove.

Izmed vseh teh omenjenih stvari pa sega najglobokeje v ljudstvo politika, ker je najbolj razširjena in najlažje dostopna. Vsakdo politizuje, zato mora imeti tudi učitelj jasne pojme o politiki.

Tovariši Žirovnik, Strmšek in Kabaj so obravnavali prav hvalevredno učiteljevo delovanje zunaj šole, posebno Žirovnikov